

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
Martinou Rýznarovou ve věci

žalobkyně: **A. K.**
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 150 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 10. 2025, č. j. X, ve věci starobního důchodu

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 31. 10. 2025, č. j. X, se **ruší** a věc se **vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobkyně a potvrdila své rozhodnutí ze dne 13. 8. 2025, č. j. X, kterým zvýšila žalobkyni tzv. předčasný starobní důchod, přiznaný podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).
2. **Žalovaná v rozhodnutí z 13. 8. 2025** popsala, že v minulosti žalobkyni na její první žádost přiznala (předčasný) starobní důchod od 10. 8. 2023 a vyhověla také její žádosti důchod nevyplácet. Žalovaná rozhodnutím z 13. 8. 2025 vyhověla žádosti žalobkyně z roku 2025 o započtení prokázané doby pojištění (studia a péče o děti) a starobní důchod jí zvýšila podle § 56 odst. 1 písm. e) zákona o důchodovém pojištění. Žalobkyně žádala, aby jí starobní důchod nebyl vyplácen. Přepočet důchodu podle § 36 zákona o důchodovém pojištění (procentní výměry) lze provést až po uvolnění výplaty důchodu po prokázání ukončení výdělečné činnosti. Zápočet výdělečných dob podle § 16 odst. 7 zákona o důchodovém pojištění lze provést na základě žádosti, která se podává do třiceti dnů od oznámení rozhodnutí žalované v souladu s § 86 odst. 4 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a

provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“). Žalobkyně však žádost podala až po uplynutí třiceti dnů od doručení rozhodnutí o zvýšení důchodu.

3. **Žalobkyně v podání z 1. 9. 2025**, které žalovaná považovala za **námítky**, žádala o změnu přiznání důchodu tak, že namísto od 10. 8. 2023 jí bude přiznaný od 1. 1. 2027. Žalobkyně si byla vědoma toho, že podle § 82 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb. lze žádat o přiznání starobního důchodu nejdříve čtyři měsíce přede dnem, od kterého žádá přiznání důchodu. Účelem podání však bylo zrušení rozhodnutí, kterým jí žalovaná přiznala starobní důchod od 10. 8. 2023 a zamítnutí žádosti o starobní důchod od 1. 1. 2027. Pokud žalobkyně změnou data přiznání nedosáhne zrušení prvního rozhodnutí o přiznání (předčasného) starobního důchodu z roku 2023, žádala, aby žalovaná podání považovala za námítky a žalobkyně vezme zpět žádost o změnu data přiznání důchodu. Ve vhodný čas pak žalobkyně podá znovu žádost o přiznání starobního důchodu k 1. 1. 2027. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 94/2011-54 se neváže třicetidenní lhůta podle § 86 odst. 4 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. jen na oznámení o přiznání důchodu, ale i na jiná rozhodnutí, která mění právní situaci oprávněné osoby.
4. **Žalovaná v rozhodnutí o námítkách** podrobně popsala výpočet zvýšení (předčasného) starobního důchodu. Zpětvzetí žádosti o (předčasný) starobní důchod není možné, protože žalovaná o žádosti rozhodla a důchod žalobkyni (bez výplaty) přiznala 10. 12. 2023. Rozhodnutí nabylo právní moci 4. 12. 2023 a žalobkyně proti němu námítky nepodala. Žalovaná rozhodnutím z 13. 8. 2025 nepřiznala žalobkyni starobní důchod, pouze ho zvýšila.
5. Žalovaná souhlasila se žalobkyní, že lze žádat o změnu data přiznání důchodu ve lhůtě 30 dnů od oznámení rozhodnutí podle § 86 odst. 4 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. a nejde jen o prvotní rozhodnutí o přiznání důchodu. Je však třeba přihlídnout také k § 82 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb., podle kterého žádost lze podat nejdříve čtyři měsíce přede dnem, od kterého občan žádá dávku důchodového pojištění přiznat. Žalobkyně žádala o přiznání důchodu od 1. 1. 2027, což je více než čtyři měsíce před požadovaným datem přiznání důchodu. Proto její žádosti nebylo možné vyhovět. Žalovaná by v případě žádosti, kterou by žalobkyně podala v souladu s § 82 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb. nejvýše čtyři měsíce před požadovaným datem přiznání důchodu, nezrušila původní rozhodnutí o přiznání předčasného starobního důchodu, ale rozhodla by o žádosti o změnu data přiznání důchodu.
6. Žalovaná žalobkyni poučila, že po skončení výdělečné činnosti může požádat o úpravu starobního důchodu podle § 36 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění a zmírnit tak dopady krácení předčasného starobního důchodu.
7. **Žalobkyně v žalobě** namítala, že v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 94/2011-54 může pojištěnec vzít žádost zpět po každém rozhodnutí, které podstatně mění jeho právní poměry ve věci přiznaného důchodu. Tím je i rozhodnutí podle § 56 odst. 1 písm. e) zákona o důchodovém pojištění, jímž byl žalobkyni zvýšen důchod. Žalovaná nemůže bránit žalobkyni ve zpětvzetí žádosti o starobní důchod s odůvodněním, že žalobkyně nepodala námítky proti rozhodnutí z 10. 11. 2023, kterým jí byl přiznán (předčasný) starobní důchod. Žalobkyně by tak byla znevýhodněna proti těm, kterým žalovaná důchod vyměřila ve správné výši.
8. Podle § 86 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb. na základě žádosti o změnu data přiznání důchodu žalovaná vydá nové rozhodnutí a současně zruší předchozí rozhodnutí. To žalovaná

neučinila. Požadavku žalobkyně, aby žalovaná použila jiný formální postup, žalovaná nevyhověla. Žalovaná nezákonně odmítá výklad, že žalobkyně podle § 86 odst. 4 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. může vzít zpět žádost o starobní důchod i v řízení, jímž se mění výše přiznaného důchodu.

9. **Žalovaná ve vyjádření k žalobě** odkázala na napadené rozhodnutí a vysvětlila, že žalobkyně požádala o změnu přiznaného důchodu a byly jí dodatečně započteny doby studia a péče o děti.
10. Soud **přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
11. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
12. Spornou otázkou bylo, jestli žalovaná poskytla žalobkyni dostatečné poučení a jestli posoudila podání žalobkyně z 1. 9. 2025 podle jeho skutečného obsahu.
13. Spornou otázkou nebylo, že žalobkyně mohla podat žádost o změnu data přiznání důchodu do třiceti dnů od doručení rozhodnutí o zvýšení důchodu z 13. 8. 2025, a to podle § 86 odst. 4 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, podle kterého *„oprávněný může do 30 dnů ode dne oznámení rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení písemně požádat o změnu data a) přiznání důchodu nebo jeho výplaty; takovou žádost může podat nejvýše dvakrát v případě přiznání téhož důchodu, b) uvolnění výplaty starobního důchodu nebo zařízení výplaty starobního důchodu, která nebyla zařízení ode dne přiznání tohoto důchodu; takovou žádost může podat pouze jednou po tomtéž uvolnění nebo zařízení výplaty; na základě této žádosti vydá orgán sociálního zabezpečení nové rozhodnutí a současně zruší předchozí rozhodnutí.“*
14. Podle § 4 odst. 2 správního řádu správní orgán v souvislosti se svým úkonem poskytne dotčené osobě přiměřené poučení o jejich právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné.
15. Podání je nutno vždy posuzovat podle jeho skutečného obsahu (k čemu směřuje), nikoliv podle formálního označení (§ 37 odst. 1 správního řádu).
16. Nemá-li podání předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán podateli nedostatky odstranit nebo ho vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu (§ 37 odst. 3 správního řádu).
17. Žadatel může zúžit předmět své žádosti nebo vzít žádost zpět; toto právo nelze uplatnit v době od vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně do zahájení odvolacího řízení (§ 45 odst. 4 správního řádu).
18. Žalobkyně v podání z 1. 9. 2025 uvedla alternativní návrh. Tomu správní řád nebrání. Žalobkyně navrhovala, že pokud žalovaná neshledá námitky jako důvodné, bere svou žádost zpět. K tomu se sice žalovaná vyjádřila, ale úvahy uvedla pouze k žádosti o starobní důchod v předcházejícím řízení, které bylo ukončeno v roce 2023 a již neuvedla úvahy k zpětvzetí žádosti v probíhajícím řízení. Žalobkyně nemá podle soudního a správního spisu právnické vzdělání. Protože šlo o složitou, specifickou důchodovou věc, která není bez hlubšího studia zcela zřejmá každému laikovi ani všem osobám s právnickým vzděláním bez specializace na důchodové pojištění nebo správní právo, bylo na místě vyzvat žalobkyni k vyjasnění podání a udělit jí potřebná procesní poučení. Hmotněprávní a procesněprávní úkony žadatele o důchod významně ovlivňují jeho právní postavení, proto mu zákonodárce umožnil podat

žádost o změnu data přiznání důchodu dvakrát (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 94/2011-54).

19. Z podání z 1. 9. 2025 je zjevné, že žalobkyně měla na mysli zpětvzetí žádosti o zvýšení důchodu z roku 2025, a nikoli žádosti z roku 2023. To vyplývá z jejího vysvětlení, že žádost o změnu data přiznání důchodu podá v jiný vhodný čas. Žalobkyně si byla vědoma toho, že žádost o změnu data přiznání důchodu může podat nejvýše čtyři měsíce před požadovaným datem přiznání.
20. Spor bylo možné předejít, pokud by žalovaná posoudila podání žalobkyně ze 17. 7. 2025 podle obsahu a zastavila řízení pro zpětvzetí žádosti o zvýšení důchodu. Pokud bylo žalované podání žalobkyně ze 17. 7. 2025 nejasné, bylo na místě vyjasnění podání. Platí zásada, že v pochybnostech má správní orgán postupovat mírněji (*in dubio mitius*). Proces má být férový, spravedlivý.
21. Žalobkyni nebránilo žádné ustanovení zákona v tomto konkrétním případě v tom, aby vzala zpět svou žádost o zvýšení důchodu ze 17. 7. 2025 v rámci podaných námitek. Správní řízení nebylo ukončeno a rozhodnutí ve věci samé nenabylo právní moci. Žalobkyně mohla volně disponovat správním řízením a jeho předmětem v tom smyslu, že mohla vzít žádost zpět. Jednalo se totiž o řízení na žádost. Zpětvzetí žádosti je výlučným právem žalobkyně. Žádost lze vzít zpět i v odvolacím (námitkovém) řízení (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 26/2025-37, odst. 54 nebo rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 41 Ad 8/2022-97, odst. 57).
22. Žádat po žalobkyni, aby vzala žádost zpět samostatným podáním, by bylo přepjatým formalismem.
23. Soud shrnuje, že podle obsahu podání z 1. 9. 2025 žalobkyně zamýšlela vzít svou žádost po podání námitek zpět, žalovaná však tento obsah pominula. Je třeba, aby žalovaná posoudila podání z 1. 9. 2025 podle jeho skutečného obsahu, vzala na vědomí zpětvzetí a rozhodnutí z 13. 8. 2025 zrušila a řízení zastavila podle § 66 odst. 1 písm. a) správního řádu v souladu s § 88 odst. 2 a § 90 odst. 4 správního řádu, případně žalobkyni dostatečně poučila a vyjasnila s ní obsah podání z 1. 9. 2025. Je na místě poskytnout žalobkyni spravedlivý proces.
24. Z výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí žalované zrušil pro vady řízení a věc jí vrátil k dalšímu řízení ve smyslu § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. V dalším řízení je žalovaná vázána shora podaným právním výkladem v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s.
25. Úspěšná žalovaná a neúspěšná žalobkyně nemají právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. Žalobkyně náhradu nákladů řízení nežádala a soud žádné náklady řízení ze spisu nezjistil.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 19. května 2026

Martina Rýznarová v. r.
samosoudkyně

